

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

2. SKUPINA:

ŠKOLSKA GODINA: 2014. / 2015.

petak, 6. ožujka 2015.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk.g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan.

Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Koja je dinastija naslijedila dinastiju Pjastovića na poljskom prijestolju?

- a) Jagelovića
- b) Anžuvinaca
- c) Luksemburgovaca
- d) Pšemislovića

1	
---	--

2. Kakvo je političko uređenje države čiji je simbol prikazan na slici?

- a) Ustavna monarhija
- b) Demokratska republika
- c) Aristokratska republika
- d) Apsolutistička monarhija

1	
---	--

3. Koja se od navedenih karakteristika ne odnosi na romaničku umjetnost?

- a) Obli lukovi
- b) Mali prozori
- c) Vitraji
- d) Freske

1	
---	--

4. Koji je vladar reorganizirao vojsku Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva uvodeći sustav banderija?

1	
---	--

- a) Karlo I. Robert
- b) Ludovik I. Anžuvina
- c) Žigmund Luksemburški
- d) Matija Korvin

5. Koji su najvažniji posjedi Šubića u 13.stoljeću?

1	
---	--

- a) Bribir, Ostrovica, Skradin
- b) Bribir, Knin, Klis
- c) Šibenik, Skradin, Knin
- d) Bribir, Knin, Zrin

6. Koju titulu nije nosio vladar na slici?

1	
---	--

- a) Ugarsko – hrvatski kralj
- b) Češki kralj
- c) Car Svetog Rimskog Carstva
- d) Poljski kralj

7. Što je jedan od uzroka buna seljaka u 16. stoljeću?

- a) Komutacija
- b) Komendacija
- c) Rekomutacija
- d) Rekomendacija

1	
---	--

8. Što ne vezujemo uz sustav pronija?

- a) Povećanje državnih prihoda
- b) Sličnost zapadnoeuropskim feudima
- c) Propadanje slobodnih seljaka
- d) Pojava plaćeničke vojske

1	
---	--

9. Koji je predmet prikazan na slici?

- a) Urna
- b) Krstionica
- c) Plutej
- d) Kadionica

1	
---	--

II. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda u lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Pojmu pridruži definiciju:

3	
---	--

___ Divan	a) Vjerski zakon
___ Akindžija	b) Sudac
___ Kadija	c) Državno vijeće
	d) Sudski okrug
	e) Posjed
	f) Lako naoružan konjanik

11. Poveži osobe koje su bile u međusobnom sukobu:

3	
---	--

___ Bela IV.	a) Ludovik I. Anžuvina
___ Stjepan III.	b) Aleksije Komnen
___ Andrija III.	c) Karlo Martel
	d) Ogotaj
	e) Emanuel Komnen
	f) Temudžin

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

12. Koja je država bila saveznik Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva u ratu koji je trajao od 1356.-1358. godine?

_____

1	
---	--

13. Kako se zove načelo nasljeđivanja koje je pokušao provesti Ludovik Pobožni?

_____

1	
---	--

14. Koja je supruga Žigmunda Luksemburškog, prikazana na slici, u povijesti poznata kao Crna kraljica?

1	
---	--

15. Na kojeg se vladara odnosi sljedeći izvor?

„... od toga (vladara) ostali njegovi nasljednici nazivani kraljevima Dalmacije i Hrvatske. Primahu naime znakove kraljevske časti od konstantinopolskih careva i nazivani su njihovim eparsima ili patricijima...”

1	
---	--

16. Kojom su poveljom Osmanlije franjevcima u Bosni dopustili ispovijedanje katoličke vjere?

1	
---	--

17. Kada se vodila (datum) posljednja bitka između Sulejmana Veličanstvenog i Ludovika II. Jagelovića?

1	
---	--

18. Koju titulu nosi *povijesna ličnost* koja daje prisegu u ovom tekstu?

„U ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Ja, (povijesna ličnost), prisežem... svim građanima dubrovačkim da ću vam biti pravi prijatelj odsada i do vijeka... da ću Dubrovčane koji hode po mojoj državi trgujući, gdje tko prebiva i kuda prolazi s pravom vjerom i pravim srcem držati bez svake štete...”

1	
---	--

19. Na kojem se povijesnom izvoru temelji gotška teorija o podrijetlu Hrvata kao i priča o djelovanju splitskog nadbiskupa Ivana Ravenjanina?

1	
---	--

20. Koji je vladar pokopan u mauzoleju prikazanim na slici?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredaj događaje u povijesti Bosne:

___ Sabor na Bilinu polju

2	
---	--

___ Bela III. nosi titulu *rex Ramae*

___ Dolazak franjevacu u Bosnu

___ Osnovana Bosanska vikarija

22. Kronološki poredaj događaje:

___ Umire Klodvig

2	
---	--

___ Utemeljena makedonska dinastija u Bizantu

___ Boleslav I. Hrabri okrunjen za kralja

___ Utemeljen emirat Al-Andaluz

23. Kronološki poredaj pape:

___ Zaharija/Zaharije

2	
---	--

___ Lav IX.

___ Ivan XII.

___ Grgur VII.

V. U sljedećim zadacima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Zaokruži niz koji označava točan kronološki slijed u povijesti Dubrovnika:

1	
---	--

- a) Comunitas Ragusina – Statut – Otvorena prva ljekarna – Republika
- b) Republika – Otvorena prva ljekarna – Statut – Comunitas Ragusina
- c) Republika – Comunitas Ragusina – Statut – Otvorena prva ljekarna
- d) Comunitas Ragusina – Republika – Otvorena prva ljekarna – Statut

25. Zaokruži niz koji označava točan kronološki slijed u povijesti Bugarske:

1	
---	--

- a) Kalojan – Ivan Asen – Ivan Asen II. – Mihael Šišman
- b) Mihael Šišman – Ivan Asen – Kalojan – Ivan Asen II.
- c) Ivan Asen – Kalojan – Ivan Asen II. – Mihael Šišman
- d) Ivan Asen – Ivan Asen II. – Mihael Šišman – Kalojan

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pomoću izvora odgovori na sljedeća pitanja:

... Pa kad su na znamenit blagdan blaženog apostola Jakova, ne sluteći ni o kakvoj zasjedi, kretali sredinom polja put Đakova, navali ban Ivan Horvat s velikom neprijateljskom četom, plamteći u srcu osvetom, bijesno na čete dvoranika. Zametnu se ljut boj među obojima neprijateljima. (...) A Blaža Forgača, kako bijaše smion, u prvom sukobu usred boraca obori udarac neprijateljskog koplja, te ga uhvate i obrube mu glavu naočigled kraljici. A palatin Gorjanski, kad je u tolikoj pogibli vidio da je jedino u smrti spas, skoči s konja, stane do kola kraljičinih, trgne mač na neprijatelje i svom snagom stane braniti kraljice. (...) Kad je on skončao, pa jedni kraljevski dvoranici pali, a drugi bili u bijeg natjerani, navale divlji Horvati, ne znajući za poštovanje, zajednički na kraljevska kola i prevrnu ih; zatim trgnu iz kola kraljice i gospođe njihove bez obzira na spol i bez poštovanja prema kraljevskom dostojanstvu, pa odvedu zarobljene uz mnoge pogrde pred svog bana.“

- a) Koje se dvije kraljice spominju u tekstu?

3	
---	--

- b) Koje se godine odvio ovaj događaj?

- c) Koju je titulu u to vrijeme nosio Pavao, brat bana koji se spominje u tekstu?

---

27. Pomoću izvora odgovori na sljedeća pitanja:

3	
---	--

- a) Kako se zove dio samostana prikazan na izvoru?

---

b) Tko je osnovao crkveni red koji je najpoznatiji po djelatnosti prikazanoj na izvoru?

---

c) Kako se zove oblik latiničnog pisma koje su koristili?

---

28. Pomoću izvora odgovori na sljedeća pitanja:

a) Koja je građevina prikazana na slici?

3	
---	--

---

b) Koja su dva poznata majstora sudjelovala u gradnji?

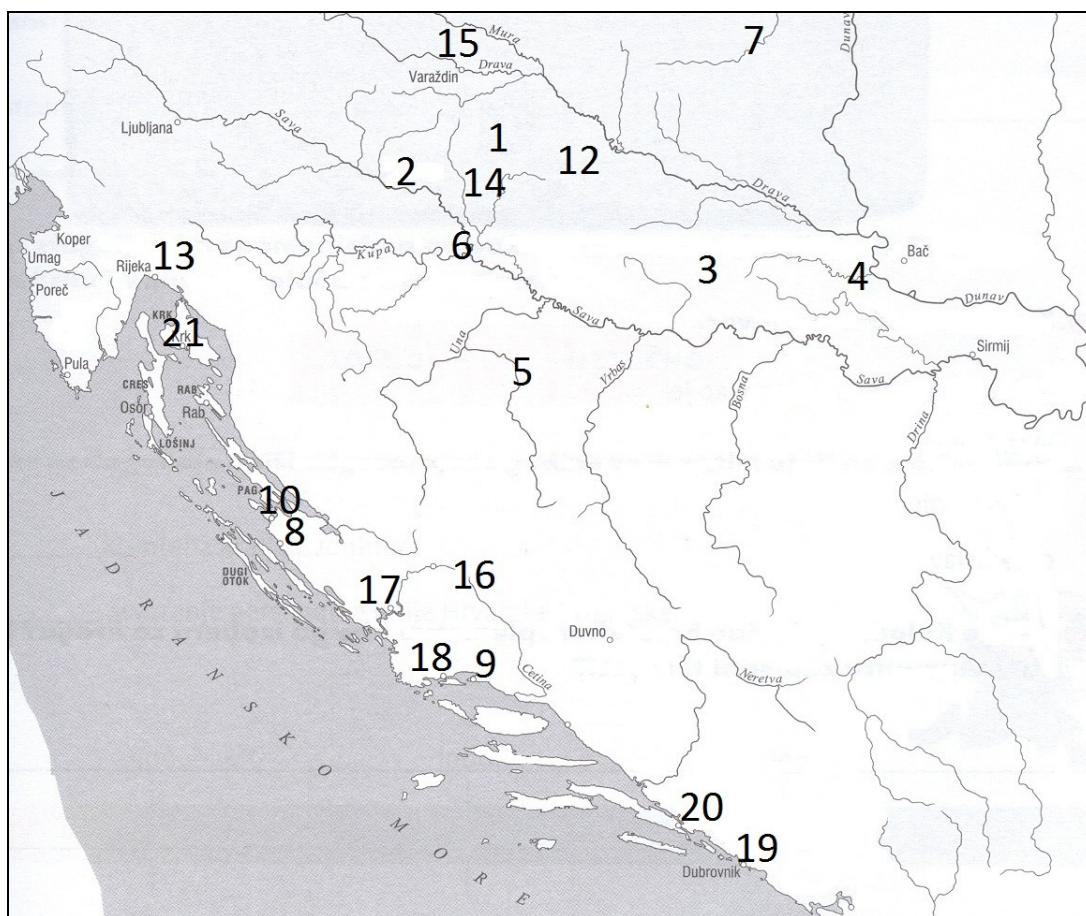
---

c) Kojem umjetničkom stilu pripada?

VII. Sljedeće zadatke riješite pomoću slijepe karte.

29. Koristeći kartu odgovori na sljedeća pitanja:

3	
---	--

a) Kojim je brojem na karti označeno mjesto gdje je ubijen Stjepan Lacković?

_____

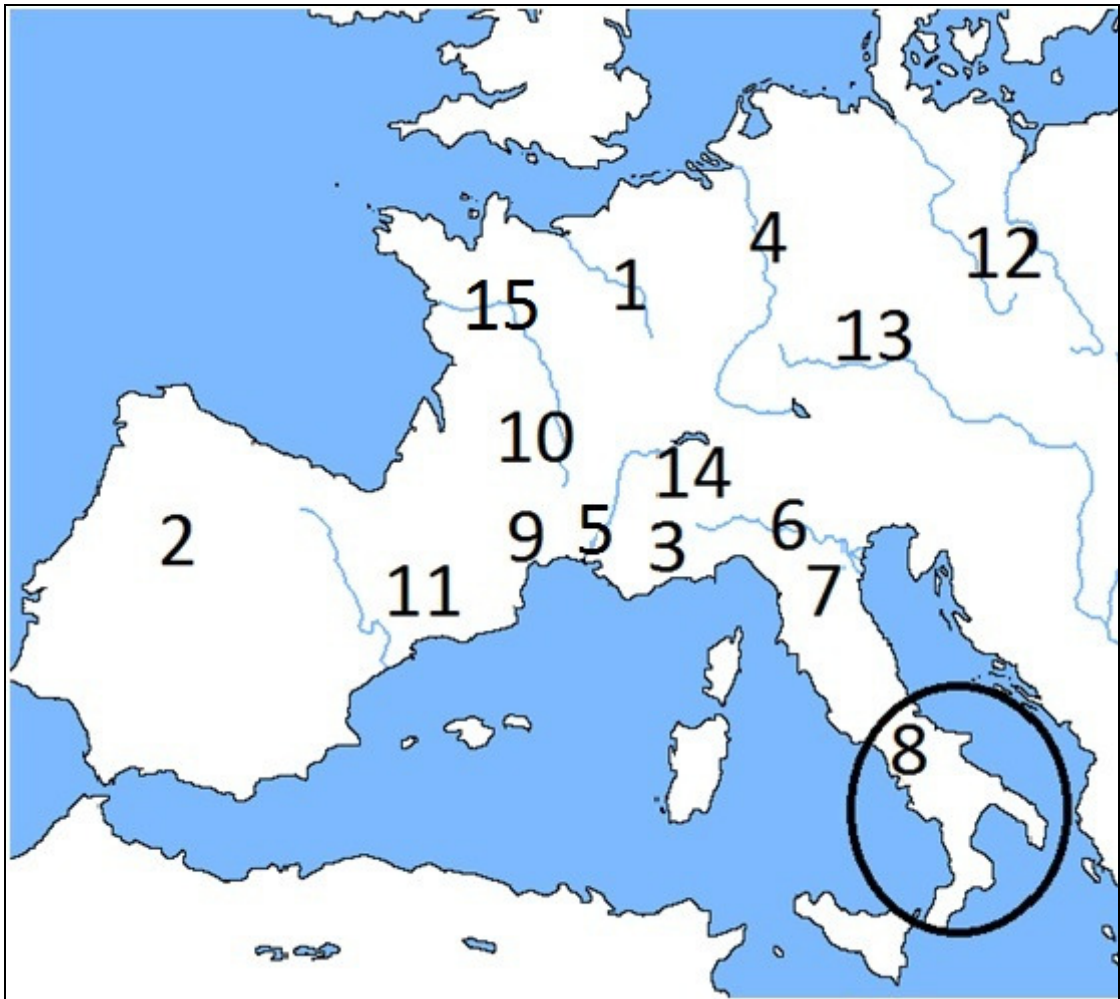
b) Kojim je brojem označena lokacija crkve koja je rađena po franačkom uzoru a na kojoj se nalazi natpis koji spominje župana Gastiku?

_____

c) Kojim je brojem označeno sjedište biskupije kojoj je prvi biskup bio Duh iz Češke?

_____

30. Koristeći kartu odgovori na sljedeća pitanja:

3	
---	--

a) Kojim je brojem na karti označena lokacija prvog sveučilišta u Europi?

_____

b) Kojim je brojem na karti označeno sjedište papa 1337. godine?

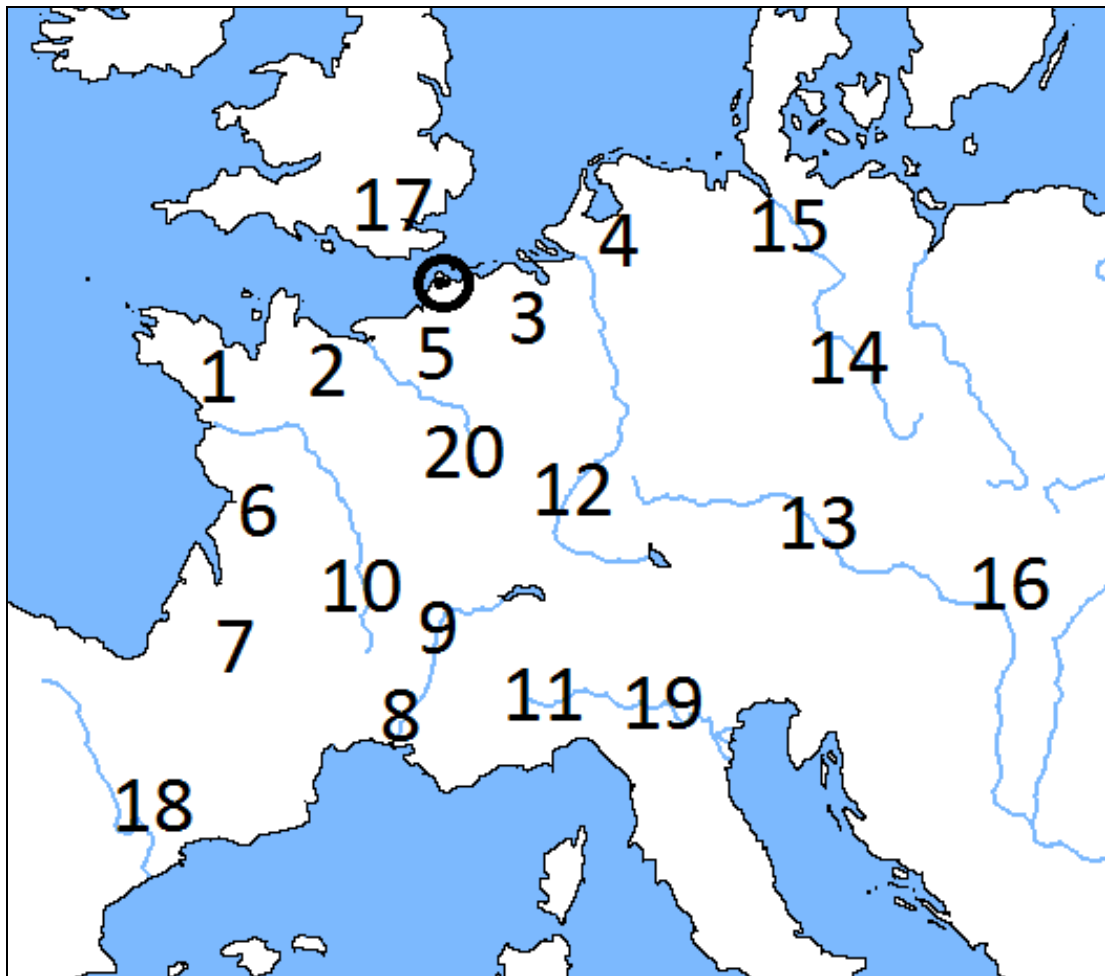
_____

c) Koja je dinastija 1248. godine kontrolirala prostor zaokružen na karti?

_____

31. Koristeći kartu odgovori na sljedeća pitanja:

3	
---	--

- a) Napiši naziv i broj kojim je označen grad u kojem je heretik Petar Valdes počeo djelovati.

_____

- b) Kojim je brojem na karti označeno vojvodstvo Vilima Osvajača?

_____

- c) Koji je engleski posjed nakon 1453. godine zaokružen na karti?

_____